

ВТЕЧА

Мене розбудив тихенький звук, і, щойно я розплющила повіки, переді мною постало обличчя лева. Мої очі, застигли від неспання, розширилися — дуже розширилися — так, ніби хотіли повністю охопити цю тварину. Я спробувала підвестися, проте кількадедне голодування зморило й знесило мої слабкі ноги. Зморена, я притулилася спиною до дерева, яке було моїм прихистком від африканського пустельного сонця, що стає особливо нещадним опівдні. Ледь відкинувши голову назад, я заплющила очі, відчуваючи, як шорстка кора дерева втискається мені в потилицю. Лев був так близько, що цвілий запах його хутра ширився в гарячому повітрі. Я заблагала Аллаха: «Прийшов мій кінець, Господи. Прощу, забери мене».

Моя довга мандрівка пустелею добігала кінця. У мене не було ні захисту, ні зброї. І жодних сил бігти. Я знала, що навіть за найкращих обставин не зможу видертися на дерево, адже, як і всі котячі, леви з їхніми міцними кігтями — чудові альпіністи. Вже на півдорозі

вгору — БУМ! — один удар, і я упала б мертвою. Знову розплющивши очі, я звернулася до лева, цього разу без тіні страху: «Візьми мене. Я готова».

Це був красивий самець із золотистою гривною і довгим хвостом, яким він, відганяючи мух, махав туди-сюди. Лев мав років п'ять-шість: молодий, здоровий хижак. Я знала, що він може розчавити мене миттєво; цей лев — король. Мені доводилося спостерігати, як такі лапи роздирали антилоп і зебр, значно кремезніших і сильніших за мене.

Лев спроквола, кліпаючи своїми медовими очима, роздивлявся мене. Мої ж карі — витріщалися на нього. Він відвів погляд. «Нумо, убий мене», — подумала я. Він знову зблиснув на мене оком і знову відвів погляд. Лев облизав губи і присів на задні лапи. Потім підвівся і почав хтиво, граційно походжати переді мною. Нарешті він розвернувся і пішов геть — напевно, вирішив, що м'ясо на моїх тонких кістках не вартуватиме витраченого часу. Він попростував пустелею, аж поки його руде хутро розтануло в піщаному краєвиді.

Зрозумівши, що хижак не збирається мене вбивати, я не зітхнула з полегшенням, позаяк страху не відчувала. Я була готова померти. Однак вочевидь у Бога, мого давнього найнадійнішого товариша, були на мене інші плани, була якась причина зберегти мені життя. Я промовила: «Якщо так, то веди мене» — і насилу звелася на ноги.

□ Я жахлива мандрівка почалася із втечі від батька. Мені було приблизно тринадцять, я жила зі своєю сім'єю, плем'ям кочівників у сомалійській пустелі, коли батько оголосив, що домовився про мій шлюб із яки-

мось дідуганом. Знаючи, що треба діяти швидко, інакше скоро за мною прийде наречений, я повідомила матері, що хочу втекти. У моїх планах було відшукати тітку, мамину сестру, що жила в Могадішо, столиці Сомалі. Звісно, я ніколи не була в Могадішо — та й у будь-якому іншому місті, якщо вже на те пішло. З тіткою я також ніколи не бачилася. Однак дитячий оптимізм давав мені надію, що все якось чарівним чином налагодиться.

Поки батько і решта сім'ї ще спали, мама розбудила мене і прошепотіла: «Зараз». Я озирнулася, сподіваючись щось схопити, щось узяти із собою, але нічого під рукою не було: ні пляшки води, ні банки молока, ні кошика з їжею. Тож босоніж, у самому лише шалику, обмотаному навколо тіла, побігла в чорну ніч пустелі. Я не знала, яка дорога веде до Могадішо, тому просто бігла куди очі бачать.

Втомившись, стишилася, бо нічого не було видно і я спотикалася об коріння. Зрештою, вирішила просто присісти, адже Африка кишіла зміями, а я їх страшенно боялася. Кожне коріннячко видавалося мені напнутою спиною кобри. Я сиділа, спостерігаючи, як поступово світлішає небо. Ще до сходу сонця — бам! — я вже мчала, наче газель. Я бігла, і бігла, і бігла, і так — годинами.

Опівдні я вже глибоко занурилася в червоний пісок і у власні думки. «Куди, в біса, я біжу?» — запитувала я себе. Я навіть не знала напрямку, в якому треба рухатися. Горизонт простягався в безмір, а з піску лише зрідка вистрибувала акація або тернове дерево; мій погляд сягав на довгі кілометри. Голодна, спрагла і знесилена, я сповільнилася і перестала бігти. Заціпе-

нівши від нуди, я розмірковувала про те, куди ж мене приведе це нове життя. Що буде далі?

Обмислюючи це питання, мені здалося, що я чую голос: «ВА-ПІС... ВА-ПІС...» Це ж мій батько! Роззираючись навкруги, я шукала його очима, але нікого не було видно. Може, мені вчулося. «ВА-ПІС... ВА-ПІС...» — відлунював пустелею голос. Тон здавався благальним, але мені однак було страшно. Якби він мене зловив, то напевно відвіз би назад і змусив вийти заміж за того діда або, можливо, ще й надавав би прочуханки. Мені не вчувалося, це справді був батько, і його голос швидко наближався. Пересвідчившись, я щосили дала драла. І хоч я й мала перевагу в кілька годин, тато мене наздогнав. Як я згодом зрозуміла, він ішов за мною по слідах на піску.

Мій батько застарий, він мене не зловить — так я міркувала, — адже я молода і прудка. Однак старим він був лише на мій дитинний позір. Тепер я з іронією згадую, що тоді йому було ледве за тридцять. Ми всі були в чудовій формі, бо нам доводилося багато рухатися, автівок ми не мали, громадського транспорту — тим паче. Я ж завжди була моторна, ганялася за тваринами, розшукувала питну воду, бігала навпередки з темрявою, щоби встигнути додому до того, як зайде сонце.

Згодом батьків голос, що вигукував моє ім'я, стих, тому я сповільнила темп і перейшла на повільну ходу. «Якщо я й далі так рухатимусь, тато втомиться і повернеться додому», — міркувала я. Раптом озирнувшись, я зауважила, як батько перетинає пагорб позаду мене. Він теж мене помітив. Злякавшись, я побігла швидше. Ще швидше! Здавалося, ніби ми катаємося на піщаних

хвилях; я злітала на один пагорб, а він зісковзував з іншого позаду мене. Це тривало годинами, поки я нарешті зрозуміла, що вже певний час його не видно. Він більше не кликав мене.

Зрештою, із калатаючим серцем, я зупинилася, сховалася за кущем і озирнулася. Тихо. Я нашорошила вуха. Жодного звуку. Натрапивши на плаский виступ скелі, я вирішила перепочити. Проте таки врахувала помилку минулої ночі, і, коли взялася бігти знову, попрямувала вздовж скель, де земля була твердою; потім змінила напрямок, аби батько не зміг вистежити мене по слідах.

Напевно, тато, міркувала я, вже подався додому, адже сонце майже сховалося за горизонтом. Однак він не встиг би повернутися до ночі. Йому доведеться мчати назад крізь темряву, прислухаючись до звуків, які могли долимати від галасу нашої сім'ї, орієнтуючись на крики та сміх дітей, на тупотіння стад, що мукають і мекають. Вітер розносить звуки пустелею на величезні відстані, тож, якщо хтось губився вночі, ці звуки слугували маяком.

Пройшовши вздовж скель, я змінила напрямок. Насправді не важливо, куди мені йти, оскільки я не мала жодного уявлення, як дістатися до Могадішо. Я легіла світ за очі, поки не зайшло сонце. Світло згасло, а ніч забарвилася такою чорнотою, що я нічого не могла побачити. Тоді я вже вмирала з голоду і могла думати лише про їжу. Мої ноги кровоточили. Я сіла під деревом відпочити й заснула.

Вранці я прокинулася від того, що моє обличчя під прямими сонячними променями почало пекти. Розплющивши очі, побачила листя прекрасного евкаліпта,

спрямоване до неба. Поволі я усвідомила реальність обставин. *Господи, я зовсім сама. Що ж мені робити?*

Я підвелася і побігла знову; мені вдалося не зупинитися кілька днів. Скільки саме — не впевнена. Знаю лише, що для мене тоді не існувало часу; реальними були лише голод, спрага, страх, біль. Коли ставало надто темно, я зупинялася перепочити. Опівдні, а сонце тоді відпочивало в зеніті, я сідала під деревом і влаштовувала собі сіесту.

Саме під час однієї з таких сіест мене розбудив лев. Тоді я вже не переймалася своєю свободою — просто хотіла повернутися додому, до мами. Більше за їжу чи воду мені хотілося до мами. І хоча часто траплялося так, що день-два ми могли бути без пожитку й води, я знала, що не зможу довго так витримати. Від слабкості я заледве могла рухатися, а мої ноги так потріскалися і боліли, що кожен крок відлунював мукою. Побачивши перед собою лева, що облизував від голоду губи, я вже встигла здатися. Швидка смерть була для мене порятунком від страждань.

Однак лев оцінив кістки, що стирчали з-під моєї шкіри, запалі щоки й вирячені очі, і пішов собі геть. Не знаю, пожалів він мою нещасну душу чи просто прийняв практичне рішення, що з мене не вийде гідної закуски. А може, сам Господь заступився за мене. Однак я вирішила, що Бог милосердний і пощадить мене, не дасть померти жорстокою смертю, наприклад із голоду. У Нього були на мене інші плани, і я покликала Його: «Візьми мене — спрямуй мене». Тримаючись за дерево, щоби встояти, я підвелася і покликала Його на допомогу.

Зібравши рештки сил, пошкандибала далі та згодом вийшла на пасовисько, що кишіло верблюдами. Я зауважила самку, вим'я якої набухло від молока, і помчала до неї. Припавши до верблюдиці, я смоктала молоко, немов дитя. Мене одразу ж помітив пастух і заволав: «Забирайся, паскуднице!». І майже одразу ж пролунав посвист батога. Та я була у відчай і намагалася висмоктати стільки, скільки міг умістити мій рот.

Пастух кинувся до мене, гучно й гнівно волаючи. Він знав, що, поки мене наздожене, буде пізно: молока просто не стане. Проте я вже напилася вдосталь, тож кинулася навтьоки. Він мчав за мною і, перш ніж я вирвалася вперед, встиг кілька разів цьвохнути мене батогом. Зрештою, я була прудкіша за нього, тож залишила його позаду на піску проклинати полудневе сонце.

Тепер мій організм отримав достатньо поживи, тож я побігла далі, аж поки нарешті опинилася в містечку. Ніколи раніше мені не доводилося бути в подібному місці з будинками й вулицями зі щільно утрамбованим ґрунтом. Я ступила на саму середину вулиці, припускаючи, що ось тут і треба йти. Плентаючись вуличками містечка, я крутила навсібіч головою, витріщаючись на химерну обстановку. Повз проходила жіночка і, оглянувши мене з ніг до голови, зойкнула: «Ну й дурепа. Де, по-твоему, ти перебуваєш?». А потім гукнула іншим перехожим: «О Господи! Гляньте на її ноги!». Її пальці вказували на мої ноги, потріскані та вкриті кривавими виразками: «Господи, це, мабуть, провінційна дурепа». Вона це знала — зрозуміла. Жінка й далі репетувала: «Дівчинко, якщо хочеш жити,